

verzekeren, dat zulks inderdaad het geval is. Een mijner kennissen bezit hier (bezat? of het beestje nog leeft weet ik niet; eenige weken geleden nog wel) een Koolmees, die dat vak uitmuntend verstaat. Toen ik het voor de eerste maal zag, stond ik er ook verbaasd over, daar ik zooveel knapheid zelfs niet van een parmantigen vogel als de Koolmees verwacht had. Ik dacht misschien stelt de redactie belang in zulk een bericht, vandaar dat ik haar dit even laat weten.

Helmond, 13 Mei '33.

Br. CLEMENTIUS.

Ontstaan van plassen en vennen. Op de in menig opzicht zoo merkwaardige Malpiheide boven Valkenswaard vond ik een aantal ronde of soms zwak elliptische plassen en kuilen van verschillende grootte (middellijn 10—25 m). De oevers waren van gelijkmatige hoogte. Sommige van die plassen waren na den regenloozen winter verdroogd, andere stonden nog mooi blank.

Fig. 1. Ronde plas in de Malpiheide.

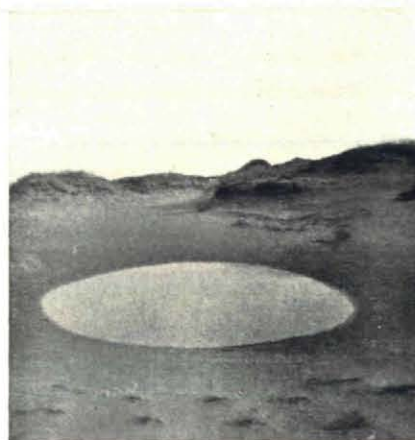

Fig. 2. Een ronde plas door wervelwinden in het Kennemerduin gevormd.

Hoe zouden die ontstaan zijn? Ik dacht natuurlijk direct aan de ijssmelt-hypothese door Dubois geopperd ten aanzien van sommige Oisterwijksche vennen.

Maar nu vond ik in onze duinen in een windhoek, waar wervelwinden blazen, precies zoo'n plas in een jong stuifvlak en het lijkt mij nu ook wel waarschijnlijk, dat die kuilen op de Malpiheide op dezelfde manier kunnen zijn gevormd.

JAC. P. TH.

Van Hout naar Metaal. In de laatste aflevering van „De Levende Natuur” komt op blz. 63 onder Vragen en Korte Mededeelingen iets voor over een eigenaardig instrument voor den spechtenroffel. Iets dergelijks ontdekten we in den zomer van '31 in de omstreken van Wengen, Zwitserland. Met mijn zoon wandelde ik van die plaats omhoog naar Spätenenalp. Op de splitsing van den weg daarheen en het pad naar den Leiterhorn staat een paal, zoo hoog als een gewone telefoonpaal. Bovenin een flink stuk zink, als wegwijzer met de namen beschilderd. In de heerlijke stilte der bosch- en bergwereld klinkt ons daar opeens een roffel tegen van een dusdanig zeer sterk en schetterend geluid, dat we ons een ongeluk schrokken en de eerste gedachte kregen, dat we ongemerkt genaderd waren tot vlak bij een machinegeweer, waarmede militairen hier wellicht aan het oefenen waren! Totdat we den bonten specht ontdekten, die het zeer scherpe en sterke geluid onophoudelijk bleef voortbrengen, door te trommelen tegen de metalen plaat, hoog in den paal. In 1932 hebben we hem daar niet meer gezien noch gehoord.

Met hartelijke groeten

CHR. H. J. RAAD.

De terugtocht der Pestvogels. Op 29 en 30 Maart j.l. heeft zich op ornithologisch gebied te Dordrecht eene „noch nie dagewesene” bijzonderheid voorgedaan.

In de onmiddellijke nabijheid van mijn woning, — dus in het midden der stad —, heeft zich op bovengenoemde data een twintigtal pestvogels in verscheidene boomen alhier opgehouden. Zooals te verwachten was, waren ze niet schuw, en lieten ze zich bij het zonnige weer zeer gemakkelijk waarnemen.

Ze bleken goed doorvoed te zijn, zoodat ze zich slechts vergenoegden door af en toe aan nog niet ten volle geopende peregloesems een weinig te pikken. De roode appendices (lakplaatjes) waren in het zonlicht met den kijker goed zichtbaar.

Dordrecht 15 Mei '33.

H. W. VAN RHIJN.

Een brief uit Twente. U zult zich stellig herinneren, dat ik U in den zomer van '31 meldde, dat mijn vrouw en ik het *vuurgoudhaantje* (*Regulus ignicapillus*) met jongen hadden gezien op het landgoed „het Smalenbroek”. Toen opperde ik de veronderstelling, dat dit vogeltje waarschijnlijk meer voorkomt dan de ornithologen wel denken, en niet opgemerkt wordt, daar men 't gezang niet kent.

Op een vogel-excursie op 't buitengoed „het Teesink” in Boekelo, ontdekten we naast een paartje van 't gewone goudhaantje ook een paartje van 't *Vuurgoudhaantje* en nu bleek den belangstellenden, hoezeer 't gezang van deze twee soorten uiteenloopt. Heel juist vinden we dit verschil aangegeven in A. Voigt's Excursionsbuch.

Op 't Smalenbroek zong gisteren nog een 3-tal mannetjes van *Regulus ignicapillus* met vollen moed. Maar onze pogingen, om een nest te vinden faalden helaas. En toch twijfelen we er niet aan, of 't moet er zijn, want we hebben in 't voorjaar 2 paartjes gezien. Opgeven doen we daarom onze pogingen nog niet, want we hopen een nest te vinden, wanneer mannetje en wijfje druk voeren. Een week geleden slaagden we erin in een bosch op den „Hoogen Boekel” door 't volgen van een paar gewone goudhaantjes, die voer in den bek hadden, een nestje van deze met vlugge jongen te ontdekken.

Dien middag waren we al bijzonder fortuinlijk, want toen we onze kleinste broedvogeltjes bespieden, floot achter ons een goudvink, wiens nest we niet hebben gezocht, omdat er in de onmiddellijke nabijheid een verkeersweg loopt. En last, not least zagen we toen ook nog in een hoogen den een paartje van den *torenvalk* bij hun nest. Het mannetje verried door een kort kli, kli, misschien beter tik, tik, zijn tegenwoordigheid.

In een dennebosch, niet ver van 't bovenbedoelde, wees een *kuifmeesje* met voer in den bek, dat steeds maar zijn angstig gr... gr... liet hooren, ons zijn nest, waarop 't wijfje vastzat te broeden, terwijl op geen 10 minuten afstand van dit nest ons door een kennis een nest met onge kuifmeesjes, al vlug, werd gewezen in een hollen paal, vlak aan een druk fietspad nog wel.

't Doet ons genoegen U te kunnen mededeelen, dat 't aantal kuifmeesjes gestadig toeneemt. Door elken vogelvriend zal dit laatste toegejuicht worden, want 't aardige liedje van 't prachtige meesje werd naar onzen zin veel te weinig gehoord.

't Smalenbroek, dat ik in den aanhef reeds noemde, is een voorbeeld van wat men met systematische vogelbescherming en -cultuur bereiken kan. Hoe dringend de behoefte aan nestgelegenheden voor holbroeders wel is, blijkt uit 't feit, dat naast 't buitengewoon groot aantal door *klevers* en *mezen* bewoonde kastjes zelfs oude petroleumblikken in gebruik zijn genomen door *pimpelmees* en *zwarte mees*.

Een 10-tal paartjes van den *zwartgrauwen vliegenvanger* (een tot heden nog niet eerder bereikt aantal voor dit terrein), heeft ook beslag gelegd op een kastje, wat uit den aard der zaak door den eigenaar van dit landgoed gaarne gezien wordt.

Het treffendste staaltje van woningnood levert o.i. 't broeden van een *grooten bonten specht* en een *kauwtje* in één boom in onmiddellijk bij elkaar gelegen holen.

Dat 't aantal soorten broedvogels op 't Smalenbroek aanzienlijk moet zijn, is dan ook niet te verwonderen. 't Bedraagt omstreeks 50, de *uilensoorten* niet meegerekend.

Ook voor den botanicus, evenals voor den ornitholoog, levert deze bezitting nog wel iets bijzonders op, n.l. *goudveil* (*Chrysosplenium alternifolium*), *muskuskruid* (*Adoxa moschatellina*), *boschweiderik* (*Lysimachia nemorum*), *gele doovenetel* (*Galeobdolon luteum*), *maagdepalm* (*Vinca minor*) en *sluutelbloem* (*Primula officinalis*).

In goede paddenstoelenjaren oogst de mycoloog er een rijken oogst, waaronder ook zeldzame en tamelijk zeldzame, zooals *Cordiceps capitata* en *Tricholoma connata*. Wijlen Mej. Cool was zoo gelukkig, hier een voor ons land nieuwe soort te vinden, n.l. *Myxarium salor*.

In 't algemeen mogen we zeggen, dat we dit jaar over den vogelstand der door ons bezochte terreinen niet mogen klagen. 't Aantal *braamsluiers*, dat blijkbaar in Holland niet groot is, laat niets te wenschen over; de *roodborsttapuit* zien en hooren we meer dan 't vorig jaar en op 't Aamsveen hoorden we weer den *sprinkhaanrietzanger*, de *korhanen*, de *watersnippen*, al wordt dit veen ook naar onzen zin wat te veel ontwaterd. En op 't Lonnekermeer wemelt 't van *grote karekieten*, terwijl 't *kleine karekietje* er ook tamelijk veelvuldig is. En dat nog wel in 't waterarme Twente!

Alles wel beschouwd, hebben we dus geen reden tot klagen, waar de werkverschaffing bovendien de 2 vindplaatsen van *zevenster* (*Trientalis europaea*) en die van *Eenbes* (*Paris quadrifolia*) in de onmiddellijke nabijheid van Enschede ongemoeid liet, alsmede 't U bekende bosch en weiland met de *primula's*, *lelietjes van dalen*, *geelster* (*Gagea Spec.?*) en *paarse rapunzel*.